

3.2. Stan funkcjonowania Miasta

Miasto Kraków zajmuje powierzchnię 327 km². W 2001 roku liczyło 740,7 tys. mieszkańców (stałych i czasowych). Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 2,3 tys. mieszkańców na 1 km² i była mocno zróżnicowana w układzie przestrzennym (od ok. 0,7 tys. mieszkańców na 1 km² w dzielnicy X do ok. 13 tys. w dzielnicy XVI).

3.2.1. Demografia¹

W 2001 roku mieszkańcy Krakowa stanowili ok. 1,9% ludności Polski i 23% mieszkańców nowego województwa małopolskiego. Wybrane wskaźniki demograficzne dla kraju, województwa i Krakowa przedstawia tabela.

Tabela Wybrane wskaźniki demograficzne dla kraju, województwa i Krakowa²

Wskaźnik	lata	kraj	Województwo Małopolskie	Kraków
liczba ludności w tys.	1998	38 666,9	3 215,8	740,7
	1999	38 653,5	3 222,5	738,2
	2000	38 644,0	3 233,8	741,5
	2001	38 632,0	3 240,9	740,7
gęstość zaludnienia os/km ²	1998	125	212	2 266
	1999	125	213	2 258
	2000	125	213	2 268
	2001	124	214	2 265
kobiety/100 mężczyzn	1998	105,7	105,4	113,1
	1999	105,8	106,2	113,1
	2000	105,8	105,3	113,1
	2001	105,9	105,3	113,3
przyrost naturalny/1000 osób	1998	0,5	2,3	-1,3
	1999	0,0	1,7	-1,7
	2000	0,3	2,0	-1,5
	2001	0,1	1,61	-1,5
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały/1000 osób	1998	b.d.	0,4	0,7
	1999	b.d.	0,5	0,7
	2000	-0,5	0,6	1,3
	2001	b.d.	b.d.	2,0

Do końca lat osiemdziesiątych liczba mieszkańców Krakowa wzrastała systematycznie. W ostatnich latach, podobnie jak w innych dużych miastach Polski, odnotowuje się jej spadek. Decyduje o tym kilka czynników:

- ujemny przyrost naturalny,
- nieznacznie dodatnie saldo migracji,
- cykle demograficzne wyzów i niżów związanych ze stratami ludności podczas wojen światowych,
- suburbanizacja (odpływ ludności do stref podmiejskich, położonych poza granicami miasta).

¹ źródło: Raport o Stanie Miasta za 2001r. opracowany w Wydziale Rozwoju Miasta UMK, Kraków 2002r.

² źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

W strukturze ludności Krakowa zaznacza się niewielka przewaga kobiet (stanowią one 53% liczby mieszkańców ogółem). Ostatnimi laty odnotowuje się tendencję starzenia się populacji Krakowa. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w stosunku do 1988r. o przeszło 6 punktów procentowych, natomiast w wieku poprodukcyjnym zwiększył się o przeszło 4 punkty procentowe.

Tabela Struktura wiekowa ludności Krakowa w latach 1988, 1995 oraz 2001

	1988	1995	2001
ogółem – liczba ludności w tys. osób	738,8	745,0	740,7
wiek przedprodukcyjny	25,1%	23,1%	18,6%
wiek produkcyjny	62,1%	61,5%	64,8%
wiek poprodukcyjny	12,6%	15,4%	16,7%

Dane statystyczne dotyczące poziomu wykształcenia w Krakowie opierają się wyłącznie na spisach ludności. Ostatnie szacunkowe dane, opracowane na podstawie mikrospisu (na pięcioletniej próbie mieszkańców) pochodzą z 1995r. Wynika z nich, że prawie 18% mieszkańców legitymuje się wyższym wykształceniem. Warto podkreślić, że w porównaniu ze średnią ogólnopolską, ludność Krakowa legitymuje się wyższym poziomem wykształcenia o 11 punktów procentowych. W Polsce w 1995 roku wykształceniem wyższym legitymowało się niecałe 7% ludności.

Poziom wykształcenia ludności Krakowa wzrasta. W roku 1995, w porównaniu do roku 1988, udział osób z wyższym wykształceniem wzrósł o 2 punkty procentowe, a udział osób z wykształceniem średnim wzrósł o 1,5 punktu procentowego. Strukturę wykształcenia oraz strukturę wykształcenia wg płci mieszkańców Krakowa przedstawiają wykresy.

Tabela Struktura wykształcenia w Krakowie w latach 1988 i 1995

	1988	1995
ogółem – liczba ludności w tys. osób	738,8	745,0
posiadających wykształcenie wyższe	16,0%	17,9%
posiadających wykształcenie średnie	36,6%	38,1%
posiadających wykształcenie zasadnicze	20,8%	20,9%
posiadających wykształcenie podstawowe	24,9%	20,7%
posiadających wykształcenie podstawowe nieukończone	1,7%	2,4%

Tabela Struktura wykształcenia wg płci w 1995 roku

	kobiety	mężczyźni
posiadający wykształcenie wyższe	16,7%	19,4%
posiadający wykształcenie średnie	42,1%	33,4%
posiadający wykształcenie zasadnicze	15,9%	26,7%
posiadający wykształcenie podstawowe	22,6%	18,5%
posiadający wykształcenie podstawowe nieukończone	2,7%	2,0%

Prognoza ludności Krakowa

W 2000 roku Urząd Statystyczny w Krakowie opublikował, opracowaną przez Departament Badań Demograficznych GUS prognozę ludności mieszkańców Krakowa do roku 2030. Prognoza została opracowana na podstawie stanu ludności w dniu 31 grudnia 1998 roku³.

Na przestrzeni najbliższych 30 lat prognoza przewiduje przyrost mieszkańców Krakowa o 2,5%. Prognozowany przyrost liczby mieszkańców Krakowa jest konsekwencją zakładanego dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji w Krakowie.

Tabela Prognoza ludności Krakowa do 2030 roku

ludność w tys. osób	1998	2000	2015	2030
ogółem	740,7	739,7	758,5	759,2
kobiety	393,1	392,9	404,9	405,6
mężczyźni	347,6	346,7	353,6	353,6

W prognozowanej strukturze płci mieszkańców Krakowa zwiększy się przewaga liczebna kobiet w stosunku do mężczyzn, wskaźnik feminizacji liczony jako liczba kobiet na 100 mężczyzn wzrośnie z 113,1 do 114,7.

Z prognozowanej struktury wiekowej ludności wynika, że na przestrzeni najbliższych 30 lat nadal będzie następowało zjawisko starzenia się populacji Krakowa. Jest to związane przede wszystkim z obserwowanym od kilku lat spadkiem urodzeń oraz wydłużającą się długością życia mieszkańców.

Tabela Prognozowana struktura wieku ludności Krakowa do 2030 roku

ludność	1998	2000	2015	2030
ogółem w tys. osób	740,7	739,7	758,5	759,2
w tym w wieku przedprodukcyjnym	20,5%	19,2%	16,8%	16,3%
w wieku produkcyjnym	63,5%	64,3%	61,9%	59,2%
w wieku poprodukcyjnym	16,0%	16,5%	21,2%	24,5%

³ Przedstawiona prognoza jest prognozą pomigracyjną ludności zameldowanej w Krakowie na stałe i na okres czasowy, tzn. uwzględnia zmiany liczby mieszkańców wynikające z przyrostu naturalnego i salda migracji wewnętrznych i zagranicznych.

